

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. IV. De usu rescriptorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

pugnare; ita Navarrus in *consil. ult. de rescript. editione. 2.* Layman *cit. nu. 13.* quia in *dict. c.* dicitur: *nullum munus, vel quicquid aliud.* Deinde, quod comparatione aliorum laborantium *merces* appellatur, comparatione advocati, honestiore vocabulo *munus*, vel *honorarium* dicitur; sic Layman *cit.* hinc negatur, quod datum illud non sit *munus*, praesertim cum ille labor sit ex iustitia debitus; & delegatus teneatur gratis exequi, quod utique laboris compensationem excludit. Sed quid, si delegatus munus oblatum restituat danti, & hic munus sibi redditum, de novo Judici liberaliter donet? valebitne tunc donatio, ut Judex licite retineat? Resp. probabiliter affirmari à glossa in *c. statutum, §. si quid autem, v. remissione*, & Molina *cit. n. 14.* cum Layman *cit. nu. 17.* modò id non fiat in fraudem, & delegatus deserit esse Judex dantis; nam *aliud est*: restitutionem muneris accepti remittere; id, quod annullatur *cit. §. aliud*, rem in effectu restitutam denuo donare.

§. III.

Quis teneatur solvere expensas executionis?

1571. **R**esp. quod ei incumbat sumptus praestare; cuius gratia actus exercetur, L. *Sed est. §. quo autem loco, ff. ad exhibendum.* Sumptus autem pro testibus praestare debet is, qui eos producit, L. *quoniam, C. de testibus*; V. Andreas Gail. l. i. *observo.* 99. quod autem Judex ex officio facit, non ad partis instantiam, utriusque partis sumptibus expediendum est; ut, cum petit consilia Doctorum; ita Zasius in L. *Praetor ait, §. Is etiam, ff. de edendo*: idem dic de Assessoribus quoad sumptus, qui pro illis fiunt, & ex indigentia assumendi sunt à delegato. Si autem assumat eos sine necessitate, Judex ex proprijs debet illis providere, *c. statutum, de rescript. §. Assessorum.*

1572. Ne autem Notarii ad scribendum assumpti, cum id genus hominum, ut ait Layman *cit. nu. 16.* in exigendo salario plerumque rationis metas excedat, jubetur delegatus, prudenter refranare, & nullatenus cum iis, aut Assessoribus la-

Tom. 6

crum participare, & secus ad restitutionem tenetur, non profutura ipsi remissione ab illis facta, quibus restitutio fieri debet, *c. statutam, cit. §. Notarium, &c.*

1573. Praeter hæc not. quæ diximus de sumptibus praestandis à partibus, intelligi, quando faciendi sunt pro executione rescripti *Papalis*; non verò delegati ab inferiore, Papâ (v.g. ab Episcopo) etiam ad causam particularem. Tunc enim sumptus praestandi sunt à delegante; cum ad eum ratione officii pertineat causas expedire, & ideo fructus beneficiorum percipiat, per *c. cum ab omni, 10. de vit. & honest. Cleric.* ibi: *cum ab omni speciemali præcipiat Apostolus abstinere*: sanè ad audientiam Apostolatus nostri pervenit, quod cum ex delegatione nostra causas suscipitis pertractandas: *more secularium super decima litis, vel parte alia pro diversa terrarum consuetudine præter expensas victualium cum litigantibus receptis pignoribus, pro salario convenitis.* Nos attendentes, quod ad hoc vobis, & alijs Clericis sint Ecclesiastici reditus deputati, ut ex ipsis honestè vivere debeatis: ideoq. mandamus, quatenus ab hujusmodi exactionibus de cætero abstinete, vigorem judicarium gratis studeatis litigantibus impartiri; non obstante, quod in fraudem à quibusdam proponitur, quod id exigatur nomine assessorum, cum nec justum iudicium Judici vendere liceat, & venales sententiæ ab ipsis etiam secularibus legibus reprobentur; sic Molina *cit. D. 84. num. 8.*

§. IV.

De usu rescriptorum.

1574. **Q**uestio est, i. quid dicendum de pluribus rescriptis, simul, vel successive impetratis ab eodem? Resp. si sint simul eodem tempore data ad idem beneficium, censeri unum, etli inter se non pugnent, censeri omnino valida; Abbas *c. in nostra de rescript. n. 5.* idem dic, si successive impetrata sint sub eadem forma, & tenore, ad majorem securitatem, gloss. *c. ex tenore, de rescript. v. negotio*: si autem sint ad diversa, aliqui censent esse tunc in arbitrio impetrantis, uti, quo volet; gloss. in *c. in nostra, cit. v. mentionem*.

Uu 2

mem

nem: sed probabilius est, posterius non valere, nisi constet, vel probari possit, priori esse renuntiatum; tum quia secus præberetur occasio fraudibus; tum quia tale rescriptum, cum sit ambitiosum, restringendum est, c. *quavis*, de præbend. in 6. ibi: *quavis plenissima sit aliis in beneficiis interpretatio facienda: literæ tamen super obtinendis beneficiis impetratæ, debent (cum sint ambitiosæ) restringi: & ideo si alicui usque ad certam summam provideri mandamus: ei non in pensione, sed in beneficiis Ecclesiasticis tantum volumus provideri: nisi de petitione in nostris literis mentio habeatur expressa.*

1575. Quæstio est. 2. quid agendum, quando Titius impetrat rescriptum pro beneficio sibi conferendo, si Cajus postea super eodem impetret aliud? Resp. beneficium Titio relinquendum (idem dic de præbenda) si prius, quam Cajus præsentaret suum rescriptum, provifus sit; si vero Cajus prius præsentet, & provideatur, huic relinquendum, c. *Tibi*, de rescript. in 6. Loquimur autem de rescripto gratiæ conferendæ, non collatæ. Nam in hoc adhuc Titius est Cajo præferendus, esto hic suas literas prius præsentaverit, c. *eum*, cui, 7. de præbend. in 6. Unde responsio nostra ex c. *Tibi*, procedit de rescripto, seu gratiæ expectatiivæ. Sed hanc responsionem nihilominus:

1576. Limita 1. nisi executor mandati pro Titio Collatori intimaverit mandatum sibi factum de providendo ipsi Titio, eique vigore mandati prohibuerit, ne alteri conferret, prohibitione irritante collationem factam alteri. Tunc enim Titius præfertur Cajo, licet hic literas suas prius præsentaverat, c. *Tibi*, §. *Idem quoque*. Limita 2. si rescriptum pro Titio habeat clausulam, ut irritum sit, & inane, si quid contra fuerit attentatum; gloss. in c. *Tibi* quia imo. v. *decretum*. Excipe, nisi Titio objici possit notabilis negligentia in suis literis præsentandis, c. *Tibi*, §. *fn.*

1577. Quæstio est. 3. quid dicendum, quando Titius impetrat rescriptum pro beneficio sibi conferendo sub conditione suspensiva; & postea Cajus aliud super eodem absolute? Resp. si Cajus ante conditionis eventum obtineat beneficium, licet postea sequatur, seu purificetur conditio, & Ti-

tio idem Canonicatus conferatur, Cajum Titio esse præferendum; ita statuitur c. *Si pro te*, 13. de rescript. in 6. Nam sic jus Caij, utpote absolutum, potius est jure Titij. Sed quid in casu, quo duo, vel plures uno eodemque die datas literas impetrarunt, deputatis certis Executoribus de Canonicatu, & præbenda in eadem Ecclesia? Resp. si non appareat ulla alia diversitas, eum esse præferendum, qui prius etiam uno quadrante impetravit; quia cæteris paribus prior tempore, potior jure, reg. jur. 54. in 6. Si autem nec hoc sit, sed uni Papa beneficium contulit, & alteri conferri mandavit, ille præferendus est, licet hic ab Ordinario in Canonicatu jam receptus sit; quia is, cui Papa contulit, propter autoritatem conferentis potius jus habet, c. *Si sede*, de præbend. in 6. Ubi verò utrique Papa contulit, vel utrique conferri mandavit, nec alia est ratio potior, is præferendus est, qui literas citius præsentavit. Si autem simul præsentent, & ex literis non clarè pateat, quòd Papa singulis provideri voluerit, tunc ille præferetur, quem voluerint illi, ad quos spectat collatio, vel saltem eorum pars major, c. *duobus*, 14. de rescript. in 6.

1578. Quæstio est. 4. quid dicendum, si Titius impetret rescriptum pro beneficio sibi conferendo; & Papa hoc annullato ad idem rescribat Cajo; Titius verò postea impetrat, ut ad gratiam revocatam restituatur? Resp. nisi Papa in postremo rescripto aliud exprimat, in assentione talis beneficij præferendum esse Cajum; quia talis restitutio (nisi aliud exprimat) censetur fieri sine præjudicio juris alieni, c. *quavis* de rescript. in 6. Et notandum, hoc procedere, etiam si aliàs in restitutionibus, quæ sunt ex justitia, vel æquitate, propter læsionem, vim, vel aliam causam justam, restitutio fieri soleat in integrum, ita, ut privatus recuperet omnia, quæ antè habebat, perinde ac si privatus non fuisset, L. 1. ff. *ex quibus causis majores*; item L. 1. & L. ult. in fine, C. *de sent. passis*: Si quis tamen à Principe ad gratiam revocatam, & legitime extinctam restituatur, non fit ad illam restitutio cum præjudicio juris interea quæsitæ alteri; quia hæc restitutio censetur nova gratia, seu concessio, gloss. in cit. c. *quavis*, v. *Cum talis*;

lis; quã intelligitur salvo jure alterius, per
n. 1544.

1579. Quæstio est. 5. quid agendum, si super
eandem causã impetratis diversis rescriptis
ad diversos Judices dubitatur, quodnam
alteri præferendum? Resp. i. si in hoc
casu una pars Judicum delegatorum alte-
ri deferat, ut cognoscat, ad quos jurisdic-
tio pertinet? illos solos, quibus defertur
cognitio, super hoc dubio debere decide-
re, an prius rescriptum sit, vel non sit per
posterius revocatum, & id, antequam de
causa principali cognoscatur, c. *Pastoralis*,
14. de rescript. Si autem neutra pars Ju-
dicum delegatorum alteri parti deferre
velit, sive concedere potestatem super hac
controversia, tunc simul inspectis rescrip-
tis, eorumque datis definire debent, utri
parti jurisdictio, seu potestas cognoscendi
competat? si verò inter se convenire non
possent, tunc ab utraque parte litigante
communi consensu arbitri eligi debent;
qui controversiam definiant, c. *Pastoralis*,
cit. Si causa aliqua communi consensu
Judicum delegatorum per diversa rescrip-
ta datorum decidenda sit, non sufficit,
si major pars absolute omnium delegato-
rum consentiat, sed requiritur, ut major
pars delegatorum in quolibet rescripto
consentiat; sic gloss. in cit. c. *Pastoralis*,
V. plures. Si demum nec per arbitros
definiri possit, recurrendum erit ad
Pontificem; sic Abbas in c. *Pastoralis*,
num. 4.

1580. Quæstio est. 6. quid faciendum, quan-
do contenditur occasione duorum rescrip-
torum, unius in causa principali, alteri-
us in causa appellationis? Resp. quòd in
eo casu de validitate appellationis, seu an
sit, vel non sit legitime appellatum? co-
gnoscere debeat Judex appellationis, non
autem Judex super causa principali, c. *di-
lectus*, 29. de rescript. ubi, cum quæstio
mota esset, an Judex super principali, vel
delegatus super appellatione cognoscere
debeat de validitate appellationis? Judici-
bus super principali scripsit Honorius III.
mandamus, quatenus (si est ita, quòd ipsi
Judices super principali, etiam contem-
pta appellatione, processerint, invalidam
reputantes) causã super sedeatis eidem;
cum non vos, sed dicti Judices (delegati
scilicet) cognoscere habeant, ad quos ju-
risdictio debeat pertinere.

§. V.

De variis abusibus rescriptorum, ac pœ-
nis eorum.

1581. PRIMUS est, si quis rescriptum pro se
acquisitum cedat alteri ejusdem no-
minis c. *fin. h. t.* Porro cessionarius, utens
tali rescripto, committit crimen *stelliona-
tus*, quo intelligitur delictum commif-
sum per quamlibet imposturam, seu cal-
lidam circumventionem, quæ proprio;
seu specifico nomine caret; Abbas in c.
fin. de rescript. nu. 8. Nam rescripta ju-
stitiæ sunt jura personalia, nec excedunt
personas, quibus concessa sunt, conse-
quenter cedi non possunt alteri per c. 40.
de offic. delegati, ubi expressè habetur,
*delegatam jurisdictionem ad personas, non
expressas in rescripto, etiam de ipsa-
rum consensu, prorogari non posse.*

1582. Secundus, cum quis impetrat rescrip-
tum contra personas, quibuscum nul-
la ipsi controversia est, & sic illas calu-
miosè trahit ad iudicium, c. *fin. cit.* Ter-
tius est, si quis literas impetratas ad con-
troversiam decidendam, trahat ad futu-
ras causas, quæ tempore impetrationis
nondum ortæ erant, c. *fin. cit.* Quartus,
si quis impetret plura rescripta super ea-
dem causa ad diversos Judices; vel etiam
super pluribus negotiis, vel personalibus
actionibus, quæ commodius coram uno
Judice tractari possent, c. *fin. cit.* & c. *dis-
pendia, de rescript. in 6.* Quintus, si
Reus convenire velit Actorem suum,
impetret rescriptum adversus Actorem,
ad diversos Judices, c. *fin. de rescript.*

1583. Quoad alteram verò partem, de pœ-
nis abutentium rescriptis Apostolicis, not.
duas pœnas jure canonico statutas in eos
esse. Prima est, ut abutens, *omni com-
modo* impetrati rescripti careat, c. *fin. cit.*
& c. *dispendia, cit.* & processus, vi talium
literarum institutus, sit nullus, c. *dispen-
dia.* Secunda est, ut ad legitimas expen-
sas, & damna condemnatur; ita in ci-
tatis capitulis; intellige, si pars passa id
petat, nisi personæ sint miserabiles; Pir-
hing *cit. num. 159.* tunc enim Judex
condemnare abutentem debet in ex-
pensas, parte etiam non petente, ex
pietate.